

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**  
**НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

---

*Проект!*

**ЗАКОН**  
**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ИЗБОРНИЯ КОДЕКС**

(Обн., ДВ, бр. 9 от 28.01.2011 г.; Решение № 4 на Конституционния съд на РБ от 4.05.2011 г. - ДВ, бр. 36 от 10.05.2011 г.; изм. и доп., бр. 45 от 14.06.2011 г., в сила от 14.06.2011 г.)

**§ 1.** В чл. 3, ал. 1 след думата „запрещение“ отпада думата „и“, като се заменя със запетая и след думата „свобода“ се добавят думите „и нямат друго гражданство“.

**§ 2.** В чл.10 се правят следните промени:

1. В ал.1 числото “75” се заменя с числото “120”.
2. В ал.2 числото “75” се заменя с числото “120”.
3. В ал.1 числото “90” се заменя с числото “120”.

**§ 3.** Чл. 15, ал. 3 се изменя както следва:

„Всички парламентарно представени партии или коалиции имат еднакъв брой представители. Председателят и секретарят не могат да бъдат от една и съща партия или коалиция от партии“.

**§ 4.** В Чл. 20 се правят следните промени:

1. създава нова ал. 8 със следното съдържание:

„(8) Централната избирателна комисия, районните и общинските избирателни комисии създават и поддържат своя електронна страница в интернет, където незабавно след подписването им се публикуват всички протоколи, решения и издадени удостоверения.“

2. създава нова ал. 9 със следното съдържание:

„(9) Всички заседания на Централната избирателна комисия, районните и общинските избирателни комисии се излъчват на живо в интернет на видно място в електронните им страници.“

**§ 5.** В Чл. 23 се правят следните промени:

1. В ал. 6 „ал. 7 - 10“ се заменя с „ал. 7“

2. Ал. 7 придобива следната редакция:

„Парламентарно представените партии и коалиции от партии, както и партиите и коалициите от партии, които имат членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени, правят предложение за членове на Централната изборителна комисия. При назначаването на състава на Централната изборителна комисия се спазва принципа на равнопоставеност на парламентарно представените партии и коалиции от партии, както и на партиите и коалициите от партии, които имат членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени“

3. Ал. 8 отпада.

4. Ал. 9 придобива следната редакция: „В случай че общият брой на членовете на Централната изборителна комисия, определен по реда на ал. 7, е четно число, парламентарно представената партия или коалиция от партии с най-голям брой народни представители намаля състава си с един член.“

5. Ал. 10 отпада.

6. В ал. 11 думите „ал. 1 - 10“ се заменят с „ал. 7“

7. В ал. 12 думите „ал. 1 - 10“ се заменят с „ал. 7“

8. Досегашните алинеи 9, 11, 12 и 13 стават съответно алинеи 8, 9, 10 и 11.

**§ 6.** В Чл. 28 се правят следните промени:

1. В ал. 1 текста „ал. 2 - 6“ се заменя с „2 - 4“

2. Ал. 2 придобива следната редакция:

„Парламентарно представените партии и коалиции от партии, както и партиите и коалициите от партии, които имат членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени, предлагат членове на районната изборителна комисия, включително председател, заместник-председател и секретар. “

3. Ал. 3 придобива следната редакция:

„При назначаването на членовете по ал. 2 се спазва принципа на равнопоставеност. “

4. Ал. 4 отпада.

5. Ал. 5 придобива следната редакция:

„В случай че общият брой на членовете на районната изборителна комисия, определен по реда на ал. 2 и 3, е четно число, парламентарно представената партия или коалиция от партии с най-голям брой народни представители намаля състава си с един член.“

6. Ал. 6 отпада.

7. Досегашната алинея 5 стават алинея 4.

**§ 7.** В Чл. 31 се правят следните промени:

1. В ал. 1 текста „ал. 2 - 6“ се заменя с „2 - 4“

2. Ал. 2 придобива следната редакция:

„Парламентарно представените партии и коалиции от партии, както и партиите и коалициите от партии, които имат членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени, предлагат членове на районната изборителна комисия, включително председател, заместник-председател и секретар.“

3. Ал. 3 придобива следната редакция:

„При назначаването на членовете по ал. 2 се спазва принципа на равнопоставеност.“

4. Ал. 4 отпада.

5. Ал. 5 придобива следната редакция:

„В случай че общият брой на членовете на районната изборителна комисия, определен по реда на ал. 2 и 3, е четно число, парламентарно представената партия или коалиция от партии с най-голям брой народни представители намаля състава си с един член.“

6. Ал. 6 отпада.

7. Досегашната алинея 5 стават алинея 4.

**§ 8.** Чл. 38, ал.2 се изменя както следва:

„При определяне състава и ръководствата на секционните изборителни комисии извън страната се спазва принципа на равнопоставеност между партиите и коалициите от партии, представени в Централната изборителна комисия. В случай че общият брой на членовете на изборителната комисия, е четно число, парламентарно представената партия или коалиция от партии с най-голям брой народни представители намаля състава си с един член“

**§ 9.** Чл. 101 се изменя както следва:

1. „Всяка една кандидатска листа може да регистрира един застъпник за избирателна секция. Застъпниците подпомагат кандидатите от листата и представляват техните интереси пред държавните и общински органи, както и пред другите участници в изборния процес и избирателните комисии.“
2. Ал. 2 и ал. 3 отпадат.

**§ 10.** В чл. 108, ал. 1, се създават нови т. 8 и т.9 със следния текст:  
„т.8 декларация, посочваща сексуалната ориентация на всеки един от кандидатите;“

„т.9 декларация, посочваща принадлежност на към нерегистрирани вероизповедания, тайни общества, други формални или неформални сдружения, членството в които може да доведе до конфликт на интереси или е свързано с полагане на клетва, обвързаност и зависимост.“

**§ 11.** В чл. 112, ал. 2, се създават нови т.7 и т.8 със следния текст:  
„т.7 декларация, посочваща сексуалната ориентация на всеки един от кандидатите;“

„т.8 декларация, посочваща принадлежност на към нерегистрирани вероизповедания, тайни общества, други формални или неформални сдружения, членството в които може да доведе до конфликт на интереси или е свързано с полагане на клетва, обвързаност и зависимост.“

**§ 12.** В чл. 118, ал. 1, се създават нови т. 9 и т.10 със следния текст:  
„т.9 декларация, посочваща сексуалната ориентация на всеки един от кандидатите;“

„т.10 декларация, посочваща принадлежност на към нерегистрирани вероизповедания, тайни общества, други формални или неформални сдружения, членството в които може да доведе до конфликт на интереси или е свързано с полагане на клетва, обвързаност и зависимост.“

**§ 13.** В чл. 126, ал. 1, се създават нови т. 8 и т.9 със следния текст:  
„т.8 декларация, посочваща сексуалната ориентация на всеки един от кандидатите;“

„т.9 декларация, посочваща принадлежност на към нерегистрирани вероизповедания, тайни общества, други формални или неформални сдружения, членството в които може да доведе до конфликт на интереси или е свързано с полагане на клетва, обвързаност и зависимост.“

**§ 14.** В чл. 133 се създава нова ал. 6 със следното съдържание:  
„(6) Членове на Министерски съвет, областни управители и кметове на общини не могат да участват в предизборна агитация.“

**§ 15.** В чл. 136 текста „24 часа“ се заменя с текста „30 дни“.

**§ 16.** В чл. 137, ал.3, се създава второ изречение със следния текст:

„Медиите не могат по никакъв начин – пряко или косвено, да разпространяват данни от тези проучвания или предполагаеми резултати.“

**§ 17.** В чл. 138 отпадат думите „, с изключение на електронните медии,“.

**§ 18.** В чл. 147 се правят следните промени:

1. Ал. 1 придобива следната редакция:

„Предизборните предавания по Българската национална телевизия и Българското национално радио и техните регионални центрове не се заплащат от партиите, коалициите от партии и инициативните комитети“

2. Ал. 2 отпада.

**§ 19.** Чл. 148, ал. 1, се изменя както следва:

„Електронните медии, с изключение на Българската национална телевизия и Българското национално радио и техните регионални центрове, са длъжни да предоставят при поискване време за отразяване на предизборната кампания на партиите, коалициите от партии и инициативните комитети, регистрирали кандидати, при едни и същи условия и цени, формирани с 80% отстъпка от рекламната тарифа за търговско съобщение.“

**§ 20.** В чл. 150 се създава ал.3 със следното съдържание:

„(3) Парламентарно представените партии и коалиции от партии една година преди изборите, започват да получават пълния размер на полагащата им се държавна субсидия към датата на учредяване на действащото Народно събрание, ако същата е била намалена в последствие.“

**§ 21.** В чл. 152, ал 1, т. 5 след думите „идеална цел“се добавя следния текст: „и чуждестранни фондации.“

**§ 22.** Чл. 174 се създава ал. 2 със следното съдържание:

„Избирателните секции са оборудвани с камери за наблюдение работата на членовете на избирателната секция и на броенето на бюлетините. Камерите предават аудио и видео сигнал в реално време, който се излъчва свободно на интернет страницата на съответната районна или общинска избирателна комисия.“

**§ 23.** Чл. 181, ал. 1 се изменя както следва:

„Забранява се използването на камери, мобилни телефони, фотоапарати или друга възпроизвеждаща техника с цел заснемане на начина на гласуване и нарушаване тайната на вота.“

**§ 24.** Създава се нов чл. 202а със следното съдържание:

“Чл. 202а. (1) Всички избирателни секции са оборудвани с машини за гласуване.

(2) Машините за гласуване удостоверяват валидността на вота и предават незабавно криптирана информация към база данни в Централната избирателна комисия по чл. 262.

(3) Редът и начинът за машинно гласуване се уреждат с отделен закон.”

**§ 25.** В чл. 211, ал. 3, се заличават думите „член на секционната избирателна комисия, предложени от различни партии и коалиции от партии.“ и се заменят с текста „всички членове на избирателната комисия.“

**§ 26.** В чл. 213, ал. 1, се създава нова т. 15 със следното съдържание: „15. броят на получените в избирателната секция празни бюлетини.“

**§ 27.** В чл. 234, ал. 2, след думите „електронен подпис.“ се добавя текста:

„и го публикува в пълния му обем на страницата си в интернет.“

**§ 28.** В чл. 248, ал. 1 придобива следния вид:

„(1) Извлечение от протоколите по чл. 243, ал. 1 се поставя незабавно на видно място пред сградата, в която се помещава общинската избирателна комисия и се публикува на страницата на комисията в интернет.“

**§ 29.** В чл. 262 се променя по следния начин:

1. В ал. 1, след думите „Република България“ се добавя текста „и общински съветници и кметове“
2. Към ал.1 се добавя второ изречение: „Ръководството на Звеното обработващо постъпващата информация е съставено на равнопоставен принцип от представители на парламентарно представените партии и коалиции от партии, както и партиите и коалициите от партии, които имат членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени.“

София, 11.07.2012г.

Вносител:

## МОТИВИ

Изминалите президентски и местни избори, проведени по правилата, указани в настоящия Изборен кодекс, показаха неговите и без това очевидни слабости. Подготовката, организацията и най-вече прозрачността им бяха остро критикувани от всички парламентарно представени партии, без управляващата. Дори и фактът, че и управляващите от ГЕРБ внасят поправки, говори за необходимостта от промяна.

Живеем в 21 век, а провеждаме избори по технология от средата на миналия век. Желанието ни е да направим изборния процес максимално прозрачен, без да се прави компромис с тайната на вота. Новите технологии, които предлагаме с внасяните предложения за промяна в закона, гарантират и нулевото манипулиране на вота от представители на Централната избирателна комисия, на районните, общинските и секционните избирателни комисии.

Нужно е в избирателните секции да се поставят и камери, които в реално време ще показват на избирателите, на медиите, на прокуратурата и не на последно място и на самите кандидати как протича изборният процес в съответната секция. Тайната на вота е абсолютно гарантирана, тъй като предлагаме камерите да са насочени директно към членовете на секционните комисии и всъщност и към мястото, където ще се броят бюлетините, а не към изборните кабинни.

Предлагаме ЦИК, РИК и ОИК да създадат и поддържат електронни страници в интернет, откъдето избирателите да се информират и да получават новините в реално време. Преди, по време на изборния ден и след това. Недопустимо е тези комисии да боравят с e-mail адреси от безплатни доставчици от рода на @abv.bg, @mail.bg и т.н.

Друго основно предложение е да поставим целия изборен процес на демократичен и паритетен принцип. Равнопоставеността, която предлагаме гарантира, че никоя партия, която има временен превес в Народното събрание, не би могла конюнктурно да го използва в своя изгода.

Управлението на държавата не бива да се политизира по време на избори. Водени от това, предлагаме и членовете на Министерски съвет, областните управители и кметове на общини да не участват в предизборната агитация. Ръководството на държавата, особено в този момент на световна криза, трябва да се предпази от дребните политически боричкания. Ситуацията изисква да се вземат важни решение във всеки един момент, а участието в диспути и обиколките по райони едва ли би помогнало за това. Точно напротив.

Финансирането на предизборните кампании трябва да е максимално прозрачно. Няма нищо по-ясно и лесно проверимо освен държавните субсидии, които

се отпускат на политическите сили, минали еднопроцентовата бариера на последните парламентарни избори. Затова предлагаме тези средства една година преди изборите да бъдат пренасочвани обратно към партията от която са влезли депутатите, в пълния си размер към датата на първата сесия на действащото Народно събрание.

През последните години беше повдиган нееднократно въпросът за членството на съдии, прокурори, магистрати, следователи в организации, изискващи полагането на клетва. Както всички знаете, когато народен представител встъпва в длъжност, той се кълне: „ЗАКЛЕВАМ СЕ В ИМЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ДА СПАЗВАМ КОНСТИТУЦИЯТА И ЗАКОНИТЕ НА СТРАНАТА И ВЪВ ВСИЧКИТЕ СИ ДЕЙСТВИЯ ДА СЕ РЪКОВОДЯ ОТ ИНТЕРЕСИТЕ НА НАРОДА. ЗАКЛЕХ СЕ.“ Не може да има по-върховна клетва от тази. А избирателите имат правото да знаят принадлежността на всеки един кандидат към недържавни организации, изискващи полагането на клетва, както и сексуалната ориентация на кандидатите. Това ще е сигурна гаранция, че няма да бъдат зависими от нищо друго, освен от волята на суверена – българския народ.

Предлагаме също така социологическите агенции да бъдат извадени от предизборната агитация. Събираната от тях информация може да служи на предизборните щабове и на самите кандидати, но не бива да се употребява за насаждане на внушения у избирателите. Предлагаме също така в самия изборен ден да бъде забранено изнасянето на резултати от провежданите екзитполове под формата на алегорични класации от медиите.

Според нас колкото по-рано се насрочат изборите – толкова по-добре. Така избирателите ще имат достатъчно време да организират гласуването си, както и самите кандидати да организират кампанията си.

Предлагаме Българската национална телевизия и Българското национално радио да отразяват кампаниите на кандидатите безплатно. Тези медии получават достатъчно голяма сума от държавния бюджет за да изискват средства за отразяване идеите на кандидатите. Водени от разбирането, че всъщност едни избори са сблъсък на идеи, а не на пари, внасяме и предложение да се задължат и недържавните медии да отразяват кампаниите на цени по-ниски от търговската реклама която публикуват. Не са един или два случаяте, когато точно по време на избори тези медии удвояват рекламните си тарифи. Колкото е по-кратък пътя на посланията до избирателите, толкова повече ще се повиши и нивото на политическия дебат, както и самата избирателна активност.

Незасегната досега е и темата с неупотребените бюлетини по време на избори. Ако съберем броя на тези бюлетини с броя на действителните и броя на недействителните, дали ще излезе общия брой, който е получен в съответния СИК ? Затова предлагаме в протоколите да се вписва и тази стойност. По този начин се



надяваме да приложим още един механизъм, гарантиращ липсата на манипулация на вота.

Според нас броя на застъпниците трябва да се ограничи до един човек за листа за една изборителна секция. Наличието на равнопоставеност във всички нива във всички изборни комисии на представители на всички партии, назначени от държавата, обезсмисля големия брой застъпници, а както и практиката показва, те се ползват за недопустимо набиране на гласове.

София, 11.07.2012 г.

Вносител: